

Suri rahvusballeti esitantsija Anatoli Arhangelski

Lahkunud on [Eesti Rahvusballeti](#) kauaaegne esisolist, imeliste rollide looja, erakordse pühendumusega lavaisiksus ning Eesti balleti kullafondi kuuluv Anatoli Arhangelski.

Ennast aastatepikkuse tiptasemel tööga publiku südamesse kirjutanud andekas tantsija lõpetas 1996. aastal Tallinna Balletikooli (erialaõppejõud Ago Herkül) ning asus samal aastal balletiartistina tööle ooperi- ja [balletiteatrisse Estonia](#), kus juba 2003. aastal tõusis solisti staatusesse.

2012. aastal pälvis Arhangelski ERGO tantsupreemia ning 2013. aastal pärjati ta Eesti teatri aastaauhinnaga Amedeo Modigliani rolli eest balletis „Modigliani – neetud kunstnik“, Eisensteini rolli eest balletis „Rosalinde“ ning Lescaut’ ja Vangivalvuri rollide eest balletis „Manon“. 2022. aastal tunnustas vabariigi president Anatoli Arhangelskit Valgetähe IV klassi teenetemärgiga.

Eesti Rahvusballeti juht [Linnar Looris](#) kirjutab järelhüüdes: „Anatoli oli hinnatud partner ja solist ning tänu temale sündis meie laval nii rahvusvaheliste kui meie enda koreograafide käe all hulgaliselt meeldejäävaid rolle. Mälestan ja igatsen Anatolit kui head sõpra, erakordset tantsijat ning südamlikku kolleegi. Kallis Anatoli, saatku Sind taevastel lavadel suur edu!“

Arhangelski haigestus 2021. aastal haruldasse prioonhaigusesse. Teda raviti Itaalias Udine haiglas ja rasket diagnoosi arvesse võttes, tehti seal kõik, mis võimalik. Anatoli Arhangelski suri 3. märtsi õhtul Udine haiglas.

Anatoli Arhangelski oli alates 1996. aastast kuni haigestumiseni [Eesti Rahvusballeti](#) solist ja esitantsija. 2022. aastal pälvis ta Valgetähe IV klassi teenetemärgi.

Ennast aastatepikkuse tiptasemel tööga publiku südamesse kirjutanud andekas tantsija lõpetas 1996. aastal Tallinna Balletikooli (erialaõppejõud Ago Herkül) ning asus samal aastal balletiartistina tööle ooperi- ja [balletiteatrisse Estonia](#), kus juba 2003. aastal tõusis solisti staatusesse.

2012. aastal pälvis Arhangelski ERGO tantsupreemia ning 2013. aastal pärjati ta Eesti teatri aastaauhinnaga Amedeo Modigliani rolli eest balletis „Modigliani – neetud kunstnik“, Eisensteini rolli eest balletis „Rosalinde“ ning Lescaut’ ja Vangivalvuri rollide eest balletis „Manon“. 2022. aastal tunnustas vabariigi president Anatoli Arhangelskit Valgetähe IV klassi teenetemärgiga.

Tema meeldejäävamate rollide hulka kuuluvad Amedeo Modigliani (Aints/Edur „Modigliani – neetud kunstnik“), Stanley Kowalski (Salem/Meckler/Ochoa „Tramm nimega Iha“), Othello (Pärt/Kesler

ohtuleht.ee

Rahvusoper Estonia
Estonia teater
Eesti Rahvusballett
Linnar Looris
Teater

„Othello“), Coppélius (Delibes/Bigonzetti „Coppélia“), Onegin ja Gremin (Tšaikovski/Cranko „Onegin“), Espada (Minkus/Härm „Don Quijote“), Lescaut (Massenet/MacMillan „Manon“), Golaud (Schönberg/Härm „Pelléas ja Mélisande“), Surma käskjalg (Mahler/MacMillan „Laul maast“), Gabriel von Eisenstein (Strauss/Hynd „Rosalinde“), Karenin (Šostakovitš/Kesler „Anna Karenina“), Peremees ja Kurat (Tubin/Kesler „Kratt“), Paris ja Tybalt (Prokofjev/Härm/Edur „Romeo ja Julia“), Prints ja Rothbart (Tšaikovski/Härm „Luikede järv“), Prints ja Drosselmeier (Tšaikovski/Murdmaa/Stevenson „Pähklipureja“), Peeter I (Aints/Edur „Katariina I“), Bryaxis (Ravel/Murdmaa „Daphnis ja Chloë“), Söber (Kallos/Murdmaa „Pulmareis“), Jaamavaht ja II vaatuse duett (Štšedrin/Smoriginas „Anna Karenina“), Enea Lomurno ja Ulysses Bohnam (Schiavoni/Cannito „Cassandra“), Noormees (Stravinski/Egerhazi „Tulilind“), Inglise ohvitser (Sibelius/Vàmos „Shannon Rose“), Metsnik (Adam/Skeaping „Giselle“), Must Ingel (Tšaikovski/Balanchine „Serenaad“).

Eesti Rahvusballeti juht Linnar Loorisse sõnul oli Anatoli hinnatud partner ja solist. „Tänu temale sündis meie laval nii rahvusvaheliste kui meie enda koreograafide käe all hulgaliselt meeldejäävaid rolle. Mälestan ja igatsen Anatolit kui head sõpra, erakordset tantsijat ning südamlikku kolleegi. Kallis Anatoli, saatku Sind taevastel lavadel suur edu!“ sõnab ta.

Õhtuleht kirjutas 2021 augustis, et Anatoli põdes kevadel Covid-19 haigust. Tal oli kümme päeva kõrge palavik, mis lõpuks taandus ja tundus, et ta on jälle täie tervise juures. Siis hakkas tema tervis aga kehvemaks minema. Anotolil käis pea ringi ja valutas, tal olid tasakaaluprobleemid ja ka nägemine hakkas kehvemaks minema ja üks käsi hakkas surisema. Siis läksid sümptomid veel hullemaks. Käesurin eskaleerus käekrambiks, edasi juba kontrollimatuteks liigutusteks.

2021. aasta juunis jäi Anatoli Eestis haiglasse. Tal olid suured probleemid kõnelemise ja nägemisega. Jäsemed tõmbusid pidevalt krampi ning tal puudus nende üle kontroll. Kuigi tal katsetati erinevaid ravimeid ja püstitati palju hüpoteese, mis võiks viga olla, ei suutnud Eesti arstid siiski talle diagnoosi panna.

Arhangelski jäi sama aasta augustis ravile Itaaliasse dr Gian Luigi Gigli juurde. Doktor Gigli on varem päästnud sarnaste sümptomitega ravimatu haigusega patsiendi elu eksperimentaalse dieedipõhise raviga, millega alustas ka Anatoli ravimist. Tänu ravile Anatoli tervislik seisund paranes.

Marika sõnul oli Anatoli haigus kulgenud arstide imestuseks ootamatult intensiivselt ja kiiresti halvenevalt. Arstid kahtlustasid, et Covid-19 aktiveeris ja ässitas kiiresti arenema haiguse, mille kolle organismis olemas oli, kuid mis oleks võibolla välja löönud alles

hilisemas eas, kui üldse.

Eesti entsüklopeedia selgitab, et prioonhaigused on ülekanduvad käsnjad ajuhaigused. Need on mitme liigi imetajate, sealhulgas inimese, väga pika peiteajaga ajuväärastuslikud nakkushaigused, mida tekitavad prioonid. Ajurakkudesse kuhjuvad valguladestused ja neis tekivad vakuoolid, rakud hävivad koldeliselt ning ajukoe preparaatel on mikroskoobiga vaadatuna käsnataoline ehitus. Tekivad liikumis- ja koordinatsioonihäired, inimesel mälukaotus ja nõdrameelsus. Haigus lõpeb surmaga. Surnud isendite ajukude ja siseelundid on nakkusohtlikud. Tuntuimad prioonhaigused on loomadel skreipi ja veistehullus ehk hullulehmatõbi, inimesel Creutzfeldti-Jakobi haigus ehk spastiline pseudosklerooos. Anatoli abikaasa Marika Muiste andis jaanuaris Õhtulehele intervjuu, milles rääkis, et katsumus Anatoli eest hoolitsemisel muutis teda tugevamaks. „Vahel, kui mul on madalamad hetked, tahan nii väga, et ta praegu hoopis minu eest hoolitseks. Et saaksin talle kaissu pugeda, et ta hoiaks mind...“, rääkis ta.

Anatoli päevad möödusid Marika sõnul voodis. „Ta on nagu oma keha vang. Ta ei saa end ise liigutada ega rääkida, aga häälitseb nagu väike beebi, kes alles hakkab rääkima. Oskan neil mõminatel vahet teha ja saan aru, kui tal on mingi soov, näiteks tahab, et teda keeratakse. Niimoodi temaga koos olles ja teda tunnetades olen õppinud teda hästi tundma, kasvan koos temaga nii, nagu kasvatakse väikse beebiga,“ kirjeldas ta.

Kuni eelmise aasta sügiseni elas Marika Itaalias, et mehe eest hoolitseda ning nende lapsed, üheksa-aastane Sofia ja viieaastane Simon olid vanavanematega Eestis. Lastele oli aga emast eemalolek liiga ränk ja ka Marikale oli emotsionaalselt kurnav, kui osa perest oli Itaalias ja osa Eestis: „Kui olin Itaalias, igatsesin lapsi, ja kui olin Eestis, igatsesin abikaasat.“ Möödunud sügisel võttis Marika lapsed enda juurde Itaaliasse. Nendega tuli kaasa ka Anatoli tädi, kes hoolitses nende eest, kui Marika pidi olema tööl või Anatoli juures. „Ta on mulle suureks abiks ja toeks olnud!“ oli Marika abi eest tänulik. Marika tänas ka südamest kõiki heategijaid-annetajaid, kellele Anatoli haigus on korda läinud. „Kui Aivar Mäe koos balletiliiduga korjandust alustas, olin ma veel täiesti šokis ega tahtnud juhtunut üldse kellegagi jagada. Aga praegu ma ei kujuta ette, kuidas me oleks hakkama saanud, kui seda korjandust poleks olnud. See oli väga suur abi! Tahan tänada iga inimest, kes on kas või väikese summaga aidanud!“